

АКТИВІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ОСВІТНЬОГО РІВНЯ

КЛИМЕНКО Є.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Освіта – одна з небагатьох галузей, в якій Україна займає доволі високе місце в світовому рейтингу. Так, за даними Організації економічної співпраці і розвитку [1] Україна займає 38 місце у світі. Основою рейтингу якості шкільної освіти стали результати тестувань у 76 країнах.

Як відомо [2], вища освіта це сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому закладі освіти у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти.

Освіта є досить консервативний процес, оскільки в ньому передаються відомі знання і, таким чином, підвищується освітній рівень тих, хто навчається. Вища освіта має свої особливості, тому що вона нерозривно зв'язана з університетською наукою. В розвинутих країнах від 70 до 100% наукових досліджень і, як результат, інновацій реалізується в вищих закладах освіти. В Україні процес перетікання наукових досліджень із академічних інститутів до університетів (академій) останнім часом також активувався.

Проблемою є селекція та підготовка наукових кадрів до науково-педагогічної роботи в ВЗО. Згідно чинного Закону України [3] навчання на третьому освітньо-науковому рівні підготовки доктора філософії триває чотири роки. За цей час здобувач виконує певну освітню програму (в ОДАБА вона складає 50 кредитів ЄКТС) та готує і захищає дисертацію.

Підготовка доктора філософії є відповідальним моментом і готуватися до цього періоду слід заздалегідь. В 2017 році в академії прийнято «Положення про науково-творчий гурток та проблемну групу», на підставі якого створено ряд наукових гуртків та творчих груп. Ці об'єднання координуються органами студентського самоуправління та створюються при кафедрах. Гуртки та групи проводять наукову роботу за основною тематикою наукової роботи кафедр. Таким чином, вже з першого курсу студент знайомиться з науковими розробками кафедр та приймає активну участь в науковому процесі.

При цьому досягається дві основні мети: поглиблене вивчення предмету досліджень та набуття навиків дослідницької роботи, а також вибору напрямку подальших досліджень. Таким чином, студенти до кінця четвертого курсу і моменту отримання освіти на першому (бакалаврському) рівні є підготовленими до вступу на другий (магістерський) рівень. Вони уже мають навички виконання науково-дослідницьких робіт, а деякі – наукові публікації. З метою активізації роботи з публікування результатів наукових доробок студентів в академії щорічно видається «Збірка студентських наукових праць». Патронаж над виданням збірки здійснює Рада молодих учених ОДАБА.

Новий етап в науковій роботі студентів настає на другому освітньому рівні (магістерському). Особлива увага в науковій роботі приділяється «науковим» магістрам, які протягом двох років освоюють певну освітню програму та виконують магістерську наукову роботу. На цьому рівні магістри вже, як правило, визначилися з подальшим напрямком досліджень, науковим керівником та темою роботи. В ідеальному випадку наукова робота на другому освітньому та третьому освітньо-науковому співпадають за напрямом досліджень і різняться глибиною вирішення наукової задачі. Якщо така схема реалізована, то магістр впевнено продовжує навчання на четвертому рівні та в установлені терміни (або й раніше, що дозволяється згідно Закону... [3]) готує і захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

З 2017 року створено оновлену Раду молодих учених ОДАБА. Розроблено та Вченою радою академії затверджено «Положення про раду молодих учених», проведені демократичні вибори керівних органів, як академії, так і інститутів (факультету), розроблено та виконується план роботи Ради. Основною задачею Ради є допомога молодим ученим академії у проведенні наукових досліджень, публікації отриманих результатів, реалізації наукових доробок.

Таким чином, в академії створена наскрізна система науково-дослідницької роботи молоді: від студента першого курсу – до докторанта. Все це дає позитивні результати: не дивлячись на ряд негативних факторів, що заважають активній науковій роботі (непрестижність роботи, відтік перспективних науковців за кордон тощо) останнім часом спостерігається збільшення контингенту вступу на третій освітньо-науковий рівень та деякий ріст захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) (7-8 за рік) та доктора наук (3 за рік).

Методику наскрізної наукової роботи можна рекомендувати для впровадження в інших вищих навчальних закладах України. Така організація молодіжною наукової роботи дає можливість здійснювати природній процес оновлення науково-педагогічних працівників ВЗО.

Література:

1. BBC News [Електронний ресурс]: [Офіційний веб-сайт]. – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/05/150513_vj_education_rankings_it.
2. Вікіпедія [Електронний ресурс]: [Офіційний веб-сайт]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вища_освіта_в_Україні.

Закон України «Про вищу освіту». № 1556-VII Прийнятий Верховною Радою України 1 липня 2014 року